

KMETSKI LIST

Številka 23

Ljubljana dne 7. junija 1939

Leto XXI

Na kmetu temelji...

V dobi, ko si mnogi veliki narodi, ki žive v primeri z nami v dokaj večjem blagostanju, na najrazličnejše načine prizadevajo, kako bi dvignili število rojstev, je nedavna anketa, ki jo je priredilo »Jutro«, dala za nas nad vse razveseljive ugotovitve. List je s to anketo izvršil ne le pohvale vredno socialno dejanje, ampak nam je tudi podal zanimive in razveseljive podatke o rodnosti, življenjski sili in pogumu našega naroda, zlasti pa slovenske kmetice.

Svet se tako rekoč maje v tečajih, svetovna vojna je komaj dve desetletji za nami in od ure do ure ne vemo, kdaj lahko izbruhne novo gorje. Mir, ki smo ga bili deležni teh dvajset let, je neprenehoma obrobjen z vojnami, zdaj tu, zdaj tam. Vmes nas je udarila kriza v gospodarstvu, ki še danes ni premagana.

Kljub vsemu temu naš človek ni izgubil niti volje niti veselja do življenja. Nekateri govore o beli kugi. »Jutrova« anketa je pokazala, da je na kmetih dejansko ni. Dokler imamo matere z 12, 15, 20 in celo več otroki, dotlej pač ne more biti resno govora o beli kugi. To nam je lahko v ponos in tolažbo. Pri tej priliki naj tudi povemo, kako nas veseli, da je anketo o naši družini začel in tako lepo izpeljal vprav napreden dnevnik, na katerega z druge strani tako radi lete neutemeljeni očitki. Eno samo pozitivno dejanje je boljše in več vredno kakor stotine plehkkih polemik.

Anketa nam je pokazala, kje je v vrstah našega naroda največ zdravja in največ poguma. Pokazala pa je natanko isto, kar mi trdimo in ponavljamo že leta in leta.

V preprostem človeku, v kmetu in delavcu so naši temelji in tiste naše korenine, ki dovajajo življenjske sokove vsemu narodu. To pa je toliko večjega pomena, ker ta človek ne živi v kdo ve kako ugodnih življenjskih razmerah.

Že njegov položaj sam na sebi je vse prej kakor zavidanja vreden. Trdo delo dan za dnem, delo, ki ni nikdar plačano po svoji resnični vrednosti. Poleg tega riziko nevarnosti: pri kmetu naravne katastrofe, povodnji, toča, suša, strela in požari; pri delavcu odvisnost od kapitala, ki je večinoma tuj in do našega človeka nerazpoložen, poleg tega pa še odvisnost od vsakokratne konjunktуре, na katero delavec neposredno nikakor ne more vplivati. Pri obeh potem še nevarnost nesreč in nezgod.

Ze ob tem naglem, površnem pregledu se nam pokaže težki in trdi življenjski boj kmeta in delavca, vendar pa je ravno v teh dveh največ — življenjske vere.

Preproste besede, s kakršnimi so preproste slovenske matere v razgovorih pretekli mesec očrtavale svoj položaj, niso bile pretehtane in preračunane za vplivanje na javnost. Ne, to so bile

globoke in presunljive izpovedi

res materinskih src, duš, ki nam cveto kakor pravljicne večno žive rože. In pomislite! To, kar so ta srca izpovedala, ni romantična pravljica, ampak nepotvorjena življenjska resničnost.

Tu hribovski grunt, morda res košata kmetija, tam komaj bajta, drugje niti bajte ni. Pod tujo streho in na zemlji, ki ni njih lastnina žive mnoge naše vzorne družine. Pa pomislite: deset, petnajst, dvajset otrok! Lahko je kmetija še tako trdna, je vendar človeku uganka, kako preživi in prehrani toliko ljudi. In to uganko znajo rešiti naše kmetijske in delavske matere ob trdni opori svojih mož. In rešujejo jo tako mojstrsko, da svoje otroke odrede in vzgoje za poštene ljudi ter jim ustvarjajo kar le mogoče dobre življenjske pogoje in neredko prav trdne in čvrste položaje.

Slovenski kmetijski parlament

Poročila z občnega zbora Kmetijske družbe

Zadnje nedeljo je bil sklican občni zbor Kmetijske družbe. Ze v drugih letih je to pomenilo dogodek, mimo katerega javnost ni mogla iti, toliko bolj pa letos, ko so bile na dnevnem redu volitve.

Resnici na ljubo moramo ugotoviti, da že dolgo nismo videli zastopnikov javno-pravnega telesa, ki bi bili na 'opali tako dostojanstveno, resno in stvarno, kakor so nastopali delegati Kmetijske družbe na občnem zboru. Vsaka izgovorjena beseda je imela obeležje stanovske in strokovne resnobe.

Občni zbor je otvoril predsednik KD g. Oton Detela, pozdravil številne delegate in predlagal občnemu zboru, da se odpošljejo udanostni pozdravi Nj. Veličanstvu kralju, Visokemu namestništvu, ministrskemu predsedniku in kmetijski ministru, kar je občni zbor z navdušenimi vzkliki odobril. V svojem govoru se je g. predsednik spomnil tudi mnogih umrlih članov, med njimi častnega člana g. V. Rohrmana, dalje Franca Gombača in Lenarčiča, katerih spomin je občni zbor počastil z vzklikom »Slava«.

Delegatom je bilo razdeljeno tiskano poslovno poročilo za leto 1938., ki je detajlno prikazalo delo odborov. K temu poročilu je še podal g. ravnatelj ing. Ferline potrebna pojasnila. Celokupni promet je znašal v letu 1938. 283.314.086 din. Bilanca zaključuje s čistim dobičkom din 19.897'88. Pripomniti je treba, da je Kmetijska družba važna izvozna in uvozna institucija, saj je izvoz kmetijskih pridelkov znašal v tem letu čez 8 milijonov dinarjev, a uvoz raznih kmetijskih potrebščin okoli 1½ milijona. Zelo važno delo pa opravlja Kmetijska družba na podeželju preko svojih 330 podružnic, kjer je organiziranih preko 11.000 članov. Te podružnice so že od nekaj bile strokovne in gospodarske organizacije našega kmeta. Da bi se njihovo delovanje čim bolj prilagodilo sedanjim prilikam, so v tiskanem poročilu podane smernice za bodoče delo, a občni

To je umetnost, ki jo razume in doume le večno snujoča priroda. Zaman iščete podobnih primerov v drugih slojih in stanovih, zaman pa jo v Evropi iščete drugje kakor pri — Slovanih. Zato pa lahko s polnim zupanjem gledamo v bodočnost in smemo zanesljivo verjeti njim, ki pravijo, da

slovanski čas šele prihaja

Vsakemu svoje. Romanski in germanski narodi imajo preteklost. Doživeli in preživeli so že svoj razvoj in svoj višek. Dali so svetu, kar so dati mogli in morali. Bodočnost — prav bližnja bodočnost je namenjena Slovanom. Ne odločamo tako mi sami, ampak odloča narava, ki je in ostane gospodar, čeprav se ji človek tu in tam skuša upirati. Taki poskusi pač ne rode in ne morejo roditi uspehov. Kajti življenjske zakone pač lahko do neke mere proučavamo in spoznavamo, do njih zadnjih globin pa jih ne bomo nikoli doumeli in razvozljali.

zbor je sklenil nekoliko važnih ukrepov, s katerimi se bo delo podružnic poživilo in poglobilo.

V debati so se oglasili mnogi naši kmetijski gospodarji, ki so izrekli priznanje odboru in pozivali na složno delo. Ko je predsednik nadzornega odbora g. ing. J. Teržan podal poročilo nadzornega odbora, so bili vsi predlogi odborov, za*ljučni računi in razrešnice odborov izglasovani enoglasno.

Tudi pri volitvah novih odborov se je lepo dokumentirala složnost delegatov, saj je bila brez ugovora sprejeta edina kandidatna lista, ki jo je predložil g. Jožko Tomažič iz Vitanja. Poleg nekaterih članov starega odbora, so izvoljeni novi mlajši možje, ki so znani javni delavci in pristaši kmetijskega gibanja.

Končno je občni zbor še sprejel obširno resolucijo, ki je bila spopolnjena z predlogi delegatov.

Čeprav so se delegati prav dobro zavedali, da je pričakovati zboljšanje stanja kmetijstva šele takrat, če se bo temeljito revidirala dosedanja gospodarska in finančna politika države, posebno pa, če se bo kmetijstvo ravno tako upoštevalo kot druge panoge gospodarske delavnosti, kar do sedaj ni bil slučaj, vendar je občni zbor nanizal niz zahtev, ki so za naše kmetijstvo največje važnosti in ki bi jih bilo radi njihove nujnosti brez ozira na dokončno ureditev prilik v kmetijstvu čimprej rešiti.

Resolucija glasi doslovno sledeče:

RESOLUCIJA

sprejeta na občnem zboru Kmetijske družbe v Ljubljani dne 4. junija 1939.

1. Prihodnje leto poteče pogodba, ki jo ima naša država s tvornico »Zorkac« zaradi carinske zaščite domače proizvodnje modre galice. Ta pogodba je bila do sedaj izgovor, da se baje cene galice niso mogle drugače urediti. Bojimo se, da bo sedaj država na novo sklenila pogodbo

a to tvornico kot protiuslugo za to, ker se je tvornica na njeno zahtevo preselila iz Subotice v Sabac. Prepričani smo, da če se bo tvornica zaradi tega dala neka ugodnost kot odškodnina, da bo to tvornica skušala doseči glede galice in tako bo zopet kmetijski stan dotični, ki bo plačal to odškodnino. Zaradi tega zahtevamo kmetje, da državne oblasti po izteku pogodbe z Zorko uredijo vprašanje cene galice na eden od sledečih načinov:

a) Prisili naj se upravo Borskega rudnika, ki izplačuje svojim inozemskim delničarjem nedopustno visoke dividende, da odstopi državi ono količino bakra, ki je potrebna za proizvodnjo galice in sicer po proizvodni ceni. Država naj potem baker dodeli tvornicam in določi tudi maksimalen zaslužek, ki ga smeje imeti pri izdelavi galice. Obenem naj se razprodaja galice v celoti odstopi združenim organizacijam, da se prepreči škodljiva špekulacija z njo.

b) Če ta način zaradi obstoječih pogodb z upravami rudnikov in tvornice ni mogoč, potem naj država kupi od rudnikov ves za proizvodnjo potreben baker, kakor to stori Italija. Tvornicam pa ga odstopi po toliko nižani ceni, da upoštevajoč maksimalen dobiček tvornice, galice v trgovino na veliko ne bo več stala kot din 3[—] za 1 kg. Prepričani smo, da če more to storiti Italija, da bo isto mogla tudi naša država storiti za povzdigo vinogradništva, hmeljarstva in sadjarstva.

3. Ugotavljamo, da tudi v preteklem letu ni bilo zavedeno zakonito in obvezno zavarovanje proti elementarnim nezgodam v naši banovini. Sicer je bilo to vprašanje predmet lanske kmetijske ankete ter se je s tem pokazala dobra volja, da se najde zadovoljajoči način za ureditev tega zavarovanja, vendar kmetovalci še danes čakajo na stvarne ukrepe oblasti, trpeč zopet novo milijonsko škodo. Prepričani smo, da se morejo najti tudi v naši banovini potrebna sredstva za to prepotrebno zavarovanje, če bi bile doklade tako velike, da bi kmet sam ne zmogel. Naše kmetijstvo se mora zaščititi pred vremenskimi nezgodami in zato pozivamo merodajne činitelje, da to vprašanje ne odstavijo iz dnevnega reda, temveč ga smatrajo za eno od najbolj perečih, ki ga je treba čimprej rešiti in sicer tako, da ne bo to zavarovanje v breme kmeta, temveč v njegovo korist.

4. Ponavljamo našo stalno zahtevo, da se čimprej zavede brezplačno ambulantno zdravljenje živine in izvede organizacija zavarovanja živine v primeru smrti potom krajevnih zadrug, ki jih je treba potem povezati v Zvezo, kakor je to zavedeno v drugih banovinah.

6. Z začudenjem čitamo v dnevnih časopisih, da so se že začeli graditi v drugih krajih silosi za magaciniranje kmetijskih pridelkov, medtem ko o gradnji za naše sadne okoliše namenjenih silosov še ni nič ukrenjenega. Omenjeni silosi bi bili ravno letos, ko pričakujemo dobro letino, nujno potrebni. Pozivamo merodajne, da ne dopuste, da bi krediti za sadne silose v naši banovini propadli in da vse store, da se njihova gradnja čimprej začne.

7. Zahtevamo, da se pri podelitvi brezobrestnih kreditov z javno pomočjo nabavnovnevečevalnim zadrugam tudi naša zadruga upošteva, saj je K. D. s svojim delom že dokazala, da uspešno in v interesu kmetijstva to svojo funkcijo vrši. Neupravičeno bi bilo, če bi se te zadavni krediti podeljevali le enemu delu zadrug.

8. Pozivamo oblasti, da zajeze krošnjarnje s sadnimi drevesci in trsjem ter zavedejo še strožjo kontrolo na zakonitimi drevesnicami in trsnicami, da se tako kmetijstvo zaščiti pred nepopravljivo škodo. Kontrolo drevesnic treba razširiti tudi na načine proizvodnje drevesc. Drevesnice se ne bi smele prekomerno gnojiti, ker se s tem vzgajajo omehkušene in neodporne sadike. Omogočiti treba, da narava sama selekcioniira mlade sadike in izloči ono kar ni sposobnega za življenje oziroma ne odgovarja na-

šim ostrim podnebnim prilikam. Ravno tako treba z javnimi sredstvi urediti selekcijo udomačenih odpornih sort, da se kakovost sadja zboljša. Ko bo to doseženo, je treba drevesničarje prisiliti, da uporabljajo le cepiče od takih preizkušenih sort, ki jih cepijo na selekcionirani podlagi, ki bi se naj proizvajale v banovinskih drevesnicah.

9. Naša banovina izdaja letno večke vsote kot podporo pri nabavi škropil za sadno drevje. S škropili se živalski škodljivci ne morejo uspešno zatirati, ker se ne uničujejo le škodljivci, temveč tudi njihovi naravni neprijatelji. Zaradi tega se borba proti živalskim škodljivcem zamore uspešno sprovesti le z biološko obrambo. Pozivamo oblasti, da ustanove zavod za proizvodnjo koristnih žuželk, s katerimi se bo mo-

Predsednik Kmetijske družbe g. O. Detela

gla potem uspešno voditi borba proti škodljivcem. Obenem pa naj se podpira širjenje koristnih ptic in zasleduje vsako uničevanje istih.

10. Po časopisnih vesteh so merodajni storili potrebne korake radi pocenitve cementa za kmetijske gradnje. Ker še do sedaj v tem pogledu ni izdana službena rešitev, čas gradenj, posebno gnojnih jam in kmetijskih silosov za živalsko hrano pa je nastopil, pozivamo merodajne činitelje, da rešitev pospešijo.

11. Ob državni meji se opaža veliko pomanjkanje opeke za gradnjo, ker so opekarne izvozile opeko v Nemčijo. Načelno smatramo, da bi se smelo izvoziti iz države šele takrat, kadar je pokrita domača potreba. Nikakor pa se ne bi smela izvoziti opeka, da sedaj sami trpimo pomanjkanje v največji gradbeni sezoni. Še manj pa je tak izvoz upravičen v Nemčijo, ki nam plačuje v kliringu in v okviru določenega kontingenta. Tako se bo zgodilo, da bo kontingent izčrpan za takšne nepotrebne dobave in bo zaradi tega izvoz kmetijskih pridelkov onemogočen. Pozivamo merodajne, da dopuste izvoz v klirinške države le onega blaga, ki ga doma ne rabimo, oziroma ne moremo drugam prodati. Kontingenti pa naj se rezervirajo prvenstveno za kmetijske pridelke.

12. Iz dravske banovine še vedno odhajajo delavci v sosedno državo. Narodno-gospodarsko pa je naša država vsekakor oškodovana, če dopusti odhajanje delavcev v države, ki nam v kliringu itak že dolgujejo velike vsote. Tako se njihov dolg povečava še za ta z muko zaslužen prihranek naših delavcev in se s tem zmanjšuje izvoz kmetijskih pridelkov, ker tudi ta dolg gre na račun kontingentov za izvoz. Nasprotno pa primanjkuje našemu kmetijstvu delavcev, tako da se moramo mučiti z za delo manj sposobnimi delavci, ki so ostali doma. S tem se podražuje kmetijska produkcija, pridelke pa bomo morali prodajati po cenah, ki nam jih bo klirinški dolžnik odobril. Če že mora naša država klirinškim kupecem dajati dolgoročno posojila, potem bi nacionalno-ekonomski principi zahtevali, da se to stori v obliki lastnih proizvodov, ne pa v de-

lovni moči, ki bi se mogla doma koristneje izkoristiti. Bolje bi bilo, da bi Narodna banka kreditirala lastni produkciji, ki jo je treba le osposobiti za to, kot pa tuji. Opozorjamo le na razna melioracijska dela v Sloveniji, s katerimi bi se sprečile poplave, ki so ravno letos zopet napravile velikansko škodo.

Zaradi tega zahtevamo, da se dovoli odhod sezonskih delavcev le v države, ki jih plačajo z zdravo valuto. Ostale delavstvo pa se naj zaposli na melioracijskih delih doma, ker če že moramo dajati kredite, dajemo jih samemu sebi in ne tujcem.

13. Zadnji čas je zopet nekoliko kmetijskih posestev ob mejah prešlo v roke tujerodcem. Opozorjamo oblasti na to in zahtevamo, da se te zadavni predpisi o prodaji posestev v obmejni coni strogo izvajajo. Obenem pozivamo merodajne činitelje, da s pomočjo javnih denarnih zavodov ali z lastnimi sredstvi ustanove fond za odkup kmetijskih posestev v obmejni coni, da ostane ta posest v naših nacionalnih rokah.

14. Naše kmetijstvo plačuje ogromne vsote za zavarovanje proti požaru. Ta bremena so pretežka, saj je malokatera zgradba zavarovana za svojo stvarno vrednost. Zaradi tega pozivamo merodajne činitelje, da odpravijo kartel zavarovalnic in da preuče upravičenost visokih premij za požarno zavarovanje in dosežejo njihovo znižanje v kolikor se iste tičejo kmetijskih zgradb. Proučiti pa treba tudi vprašanje, ali se požarno zavarovanje ne bi moglo urediti po zgledu, kakor je to bilo urejeno v Moravski, ki je za kmeta najbolj prikladno in zvezano z najmanjšimi stroški.

15. Kmetijske zaščite so deležni le oni kmetovalci, kateri ne plačujejo na davkih več kot je z zakonom določeno. Sodne oblasti se morajo teh zakonskih določil držati in tako se dogodi, da marsikdo ne more uživati ugodnosti kmetijske zaščite, čeprav bi mu ista po vseh socialnih in pravnih pojmi pripadala. Pozivamo oblasti, da store potrebne korake, da se izda pojasnilo k temu zakonskemu določilu, ki bo dovoljevalo pravičnejšo oceno, komu pripada kmetijska zaščita.

16. Nujno zahtevamo, da se uredi vprašanje brezobrestnih posojil vinogradnikom za obnovo vinogradov, kakor tudi da se zabrani zasajanje novih vinogradov v neprimernih legah.

17. Zahtevamo, da se pravilnik o pobiranju trošarine na vino v naši banovini v toliko spremeni, da se količine, ki jih kupujejo kmetovalci za svoje delavce, oproste trošarine. Ravno tako naj se dovoli trošarine prosta zamenjava pridelkov za vino, če se bo to vino uporabilo za delavce. Odpravi se naj tudi dosedanja praksa pri pobiranju trošarine, po kateri se zatrosarini tudi grozdje, ako ga je kmetijski posestnik kupil od vinogradnika, da ga potem predela v domačo pijačo.

18. Pridružujemo se pozivu Društva absolutov kmet. šol, po katerem se naj zavede starostno in bolezensko zavarovanje kmeta.

19. Zahtevamo, da se oprosti kmet 5% davka na poslovni promet, ako preda žagam svoj lasten les v žaganje, ter bo izžagan les uporabil potem v lastnem obratu.

20. Zahtevamo, da se gradbeni zakon dopolni in dovoli potrebne olajšave za kmetijske gradnje.

21. Zahtevamo, da se zemljišča ob banovinskih cestah oproste posebne doklade za gradbeni fond. Priznamo, da so ta zemljišča posebno v bližini mest in večjih naselij sicer pridobila na vrednosti, vendar se to načelo ne more raztegniti na vsa zemljišča ob banovinskih cestah. Zaradi tega predlagamo, da se raje predvidevajo večje prenosne takse v primeru prodaje teh zemljišč ob banovinskih cestah, ker že takrat je mogoče oceniti pravi prirastek vrednosti. Dokler pa se zemljišče eksploatira v kmetiskem gospodarstvu, pa zemljišče dejansko ni nič več

vredno, ker za oceno velja le renta, ki jo to zemljišče daje, a ta je v kmetijski eksploataciji enaka brez ozira na lego. Nasprotno se dogaja, da je ta renta celo manjša zaradi škode, ki jih nanaša promet na cestah.

22. Nar. banka objavlja statistične podatke o gospodarskih prilikah v državi, ki služijo državnim uradom kot podlaga za razne upravne in gospodarske ukrepe. Tako objavlja Narodna banka tudi podatke o narodnem dohodku, ki so izračunani na podlagi cene pšenici. Predpostavlja se namreč, da je pšenica oni kmetijski produkt, ki najizraziteje karakterizira gospodarske prilike kmetijstva in zato se njena cena zamore vzeti kot merilo za dohodek iz kmetijstva. Res je, da je v naši državi, kjer so gospodarska proučevanja šele v začetnem stanju, zelo težko oceniti gospodarsko moč kmetijske proizvodnje, ki je med vsemi najbolj komplicirana. Toda že činjenica, da predstavlja pšenica značilno in prevladujočo panogo kmetijske produkcije le v plodnih ravninah Donave in Save, medtem ko se pšenica v drugih pokrajinah proizvaja komaj za domačo potrebo, v polovici države pa sploh nedovoljno, tako da se mora izvažati, odvzema pšenici njeno značilnost za oceno kmetijske produkcije. Še jasneje pa postane ta neskladnost, če se upošteva, da se cena pšenici ne formira svobodno, torej po priznanem nacionalno-ekonomskem principu ponudbe in povpraševanja, temveč prisilno s pomočjo državne intervencije. Saj je znano, da je cena pšenici na svetovnem trgu pariteta Roterdam okoli din 80,—, medtem ko je znašala do nedavna intervencijska cena Prizada din 160,—.

Radi tega smatramo, da je živinoreja edina kmetijska proizvodna panoga, ki bi mogla kolikor toliko okarakterizirati gospodarsko moč kmetijstva, ker je ta panoga vsepovsod relativno enakomerno razširjena in se cena proizvodom še kolikor toliko svobodno formira.

Pozivamo Narodno banko, da uredi izračunavanje narodnega dohodka tako, da ne bodo upoštevane le gospodarske prilike najbogatejših pokrajin v državi, ki so istočasno tudi žitorodne, ker na ta način nastane pri izvajanju gospodarske in finančne politike neprecenljiva škoda za vse druge pokrajine, posebno za kmetijsko pasivne, kot je dravska banovina.

Novi odbor Kmetijske družbe

Soglasno je bila izvoljena kandidatna lista, ki jo je predložil pos. Jožko Tomažič iz Vitanja:

1. Detela Oto, velepos., Predvor pri Kranju, 2. Avsec Anton, posestnik, Gotna vas, 3. Ažman Ivan, posestnik, Hraše, 4. Bajuk Mar-

tin, posestnik, Božjakovo, 5. Benedik Franc, posestnik, Dolenja vas, 6. Dev Ivan, posestnik, Mokronog, 7. Goljar dr. Srečko, odv. in pos., Ljubljana, 8. Grad Ivan, posestnik, Beričevo, 9. Hočevnar Franc, posestnik, Struge, 10. Janhar Valentin, posestnik, Zeje, 11. dr. Kovačič Stan-ko, posestnik, Maribor, 12. Horvatič Martin, posestnik, Krška vas, 13. Koman Albin, posestnik, Vižmarje, 14. Košan Ivan, posestnik, Družmirje, 15. Kristan Franc, posestnik, Selo, 16. Globevnik Ivan, posestnik, Škocijan pri Mokronogu, 17. Kreft Vladimir, posestnik, Sv. Jurij ob Ščavnici, 18. Kronovšek Ivan, posestnika sin, Orla vas, 19. Mastnak Franc, posestnik, Dramlje, 20. Modic Jakob, posestnik, Brest, 21. Mravlje Milan, geometer, Ljubljana, 22. Petovar Lovro, posestnik, Ivanjkovci, 23. Pucelj Ivan, posestnik, Velike Lašče, 24. Titan Rudolf, posestnik, Cernelavei pri Murski Soboti, 25. Soršak Anton, ravnatelj, Ljubljana, 26. Glaser Joško, posestnik, Kapele, 27. Tomažič Joško, posestnik, Vitanj, 28. Tomc Ignac, posestnik, Moravče, 29. Trupej Franc, posestnik, Sevnica, 30. Urek Anton, ekonom, St. Janž, Dr. p., 31. Verbič Josip, posestnik, Vrhnika, 32. Zdolšek Anton, pos. Hotunje.

Kandidatna lista za nadzorni odbor: 1. Saucin Ivo, načel. v p., Ljubljana, 2. Meden Anton, pos., Begunje, 3. Hlade Jože, pos., Sv. Križ nad Mariborom, 4. Špiller-Muys dr. Franc, odv., Ljubljana, 5. Suman Anton, pos., Vosek, 6. Križnar Tomaž, pos., Okroglo, 7. Omladič Jože, pos., Polče 9.

Uradni tečaji za junij

Finančni minister je predpisal za mesec junij naslednje vrednostne tečaje: 1 napoleon-dor din 305,—, 1 zlata turška lira din 346'50, 1 angleški funt din 258,—, 1 ameriški dolar din 54'90, 1 kanadski dolar din 54'60, 1 nemška marka din 14,—, 1 zlot din 9'30, 1 belga din 9'30, 1 pengödin 8'60, 1 brazilski milreis din 2'80, 1 egiptovski funt din 260,—, 1 palestinski funt din 255,—, 1 urugvajski pezos din 18'60, 1 argentinski pezos din 12'40, 1 čilski pezos din 1'25, 1 turška papirnata lira din 34,—, 100 francoskih frankov din 146,—, 100 švicarskih frankov din 1241,—, 100 italijanskih lir din 228,—, 100 nizozemskih goldinarjev din 2960,—, 100 bolgarskih levov din 47,—, 100 romunskih lejev din 30,—, 100 danskih kron din 1151,—, 100 švedskih kron din 1326,—, 100 norveških kron din 1285,—, 100 pezet din 200,—, 100 draham din 40,—, 100 češkoslov. kron din 148,—, 100 finskih mark din 110,—, 100 letonskih lat din 750,—, 100 iran. (perz.) rialov din 100,—. Tem tečajem je že-prištet pribitek (>prim.<).

O sporazumu

O rešitvi hrvatskega vprašanja in o sporazumu med Hrvati in Srbi še vedno pišejo časopisi in razpravljajo politični ljudje. »Hrvatski dnevnik« je jasno očrtal svoje stališče in zagrenjeno pisal o vseh tistih političnih strankah in skupinah, ki naj bi pri razgovorih o sporazumu podprle Hrvate pa so stale ob strani. Očitki so naperjeni seveda na skupine združene opozicije.

Razni politični govorniki so napovedali skorajšnje nadaljevanje razgovorov in izražali nado, da bo vsekakor v kratkem času končno veljavno sporazum odobren.

Na binkoštno nedeljo se je vršil shod HSS v Delnicah. Govoril je najožji zaupnik dr. Vladimira Mačka nar. posl. dr. Ivan Šubašić. Govornik se je dotaknil tudi hrvatskega vprašanja in so njegove izjave v tem pogledu zelo važne. Dr. Šubašić je rekel med drugim naslednje:

»Danes je najvažnejše vprašanje, zakaj še ni prišlo do sporazuma. Ze bivši predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je poskušal enkrat napraviti sporazum. Bilo je to ob pričetku njegove dobe, ko je jedva sedel v fotelj predsednika ministrskega sveta. Mož je želel biti džentlmen, pa

se je sestel s predsednikom dr. Mačkom pri Brežicah. Toda tudi po tem sestanku je mislil, da je najvažnejše za upravo države imeti to, kar so že imeli njegovi predhodniki: to je oblast s silo. Lansko leto je šel na volitve in slavil potem svojo »zmago«. Pri volitvah smo dosegli rezultate, ki jih sicer niste čitali v naših listih, o katerih pa je bilo dovolj govora v parlamentu, kjer je povedala opozicija, ki je kandidirala na listi dr. Mačka, v svojem in našem imenu, kako so volitve stvarno tekle.

Končno je padla vlada dr. Milana Stojadinovića. Prišla je nova z deklaracijo, ki bi nas lahko popolnoma zadovoljila. Mi nismo pokazali tega zadovoljstva, ker ne moremo verjeti samo besedam in obljubam. Obljube in lepe besede sicer lahko sprejemamo s tihim zadovoljstvom, nagraditi pa moremo s stvarnim in javnim priznanjem samo resnična dejanja, ki nas bodo naredila popolnoma enakopravne s Srbi in Slovenci.

Nekaj dni pred velikonočnimi prazniki je prišel v Zagreb predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, da nadaljuje pot, ki jo je orisal v svoji

Zjutraj...

zlasti pa
v
zvečer

Sargov

KALODONT

proti zobnemu
kamnu

deklaraciji in v svoji demisijski izjavi. Ko je prišel v Zagreb, smo bili prepričani mi vsi in z nami ves narod, da je napočil resen trenutek za rešitev hrvatskega vprašanja na popolno zadovoljstvo Hrvatov. S tem prepričanjem se je pričel tudi dr. Maček razgovarjati z g. Cvetkovićem. In tako se je zgodilo, da je formuliral g. predsednik Cvetković sporazum v načelu. Formulacija ni obsegala rešitve hrvatskega vprašanja v vseh točkah, temveč samo v načelu, o katerem sta se sporazumela g. Cvetković in naš predsednik dr. Maček. Ta sporazum je bil pozneje tudi napisan in formuliran v nekaj besedah. Vse ostalo se bi rešilo v duhu tega načelnega sporazuma v skupni vladi. Kakor vam je znano, ta načelna formulacija ni bila sprejeta.

Lahko rečem, ker so mi dobro znane vse podrobnosti glede sporazuma, da je malo pogrešno reči, da je sporazum odbit in da je cela stvar propadla. Hrvati zastopamo stališče, da smo narod in da moramo imeti vse, kar more imeti narod v državni skupnosti.

Ako danes ves srbski narod — govorim o narodu in ne o politikih — nima ničesar proti temu, še več, on to celo zahteva, potem ne morem izgubiti vere, da se bo sporazum dosegel, in da bo tak, da bo popolnoma zadovoljil hrvatski narod in v ničemer oškodoval srbski narod. Ako vse to vemo, potem lahko stopamo z radostjo in zaupanjem v bližnjo bodočnost, kajti ta načela in ta vera morajo zmagati in tudi bodo zmagala.

Končno je dr. Šubašić dejal: »Hrvatski narod je za to državo, vendar pa mora biti tako urejena, da bo zadovoljila i Srbe i Hrvate i Slovence. Hrvati so za to državo danes še prav posebej, ko se zbirajo črni oblaki nad vso Evropo. Hrvati so pripravljeni iti skupaj s Srbi na Golgoti, ako bo potreba. Vendar pa se morajo poprej rešiti bratsko med Srbi in Hrvati vsa sporna vprašanja, kajti na Golgoti, če bi že enkrat prišli na njo, ne bi bilo več časa in možnosti za sporazumevanje.«

Povodenj na Jgu

Zadnje deževje prav gotovo ni bilo nikjer priljubljeno, posebno ne pri nas na barju, kjer se je voda zopet na široko razlila preko njiv in travnikov.

Kako skrajni čas je urediti oziroma regulirati potok Išca, ki je silno zanemarjen, dokazuje zadnja poplava. Saj so vsi posevki v bližini potoka uničeni. Največ je seveda škode na travnikih, kjer bomo sedaj imeli tako rekoč mesto sena, steljo.

Ze nekaj let nazaj zasledujemo vedno več nesreč pri živini. Tako je pri več posestnikih

poginila vsa živina in konji. Kakšen udarec je to, ni treba opisovati. Ljudje govorijo, da je narajeno, da so copernice ali kazen božja. Malokdo pa se spomni, da so temu vzrok vsakoletne poplave, ki onesnažajo polovico krme, radi česar pozneje oboli živina.

Tudi hudournik Iška je napravil letos veliko škodo. Celi skladi drv in hlodov, ki so jih imeli kmetje pripravljene za odvoz, je odplavilo v Ljubljano in naprej. Več jezov in nasipov, ki speljujejo vodo na mline, je razrušilo in odneslo tako, da trpijo posestniki občutno škodo. Voda je razrušila tudi nova regulacijska dela, ki so bila izvršena lansko leto in so bila po mnenju komisije in inženirja sigurna in neporušljiva. Zanimivo je, da je tem načrtom pred takratno komisijo za ureditev hudournika močno naspro-

val posestnik Jože Suštaršič iz Iške, ki je trdil, da utesnitev struge ne da nobene garancije, da bo voda tako stisnjena še huje drvela in bo okolica še huje ogrožena. On je trdil iz svojega večletnega opazovanja, ko je na lastne oči videl, ko so ogromne množine vode prihrumele v nekaj urah. Komisija se ni ozirala na izjavo, temveč se ga je smatralo za spletkarja.

Sele sedaj je prišlo spoznanje, kako pametno je bilo mnenje posestnika Suštaršiča. Regulacija, ki je stala okrog tristoisoč dinarjev, je bila v nekaj urah porušena in bo potreba temeljite poprave, če se bo sploh popravila.

Ta primer je zopet dokaz, kako trezno in koristno je mnenje preprostih ljudi, ki imajo o naravi veliko bogatih izkušenj, kakor ljudje s številkami in visokimi računi.

Doma in drugod

Nj. Kr. Vis. Knez namestnik in Nj. Vis. Knjeginja Olga v Nemčiji

Po veličastnem sprejemu, ki sta ga bila deležna naš knez namestnik in knjeginja Olga v Rimu, sta odpotovala pretekli teden v Berlin, kjer so jima priredili še veličastnejši sprejem. Na pojedini pri nemškem kanclerju in voditelju nemškega naroda Adolfu Hitlerju so bile izrečene zdravice, ki vsebujejo važne izjave, ki se tičejo jugoslovanskih in nemških meja in sosed-

stva. Adolf Hitler je izjavil, da smo postali po zgodovinskih dogodkih sosedje, da smo dobili skupne meje, ki bodo za vedno ostale.

V odgovoru na Hitlerjevo zdravico je odgovoril Nj. Vis. knez namestnik in rekel med drugim: »Odnosaji med Nemčijo in Jugoslavijo, zlasti prijateljski značaj teh odnosajev, so po zaslugi pravih pojmovanja življenjskih koristi obeh sosednih narodov že leta končnoveljavno določeni.«

V vrstah JRZ

Pred dobrim mesecem se je vršil na stanovanju predsednika JRZ dr. Milana Stojadinovića sestanek, ki mu je prisostvovalo kakih 24 poslancev in senatorjev, koncem preteklega tedna pa se je vršilo posvetovanje istotam, kjer je bilo prisotnih že okrog 63 poslancev in senatorjev, privržencev dr. Milana Stojadinovića. Njegovi prijatelji zatrjujejo, da šteje danes njihov krog 100 poslancev in 40 senatorjev.

Na poslednji konferenci je bilo sklenjeno, kakor se zatrjuje iz okolice predsednika JRZ dr. Milana Stojadinovića, da bo vložena zahteva

po takojšnjem sklicanju parlamenta in senata in vložena interpelacija, tičoč se sporazuma med Hrvati in Srbi.

Sloga med Srbi in Hrvati

Voditelji Jug. nac. stranke s Petrom Živkovićem na čelu so imeli zadnje čase nad 40 shodov in sestankov po Bosni in Hercegovini. Povsod so naleteli na popolno slogo med hrvatskimi in srbskimi kmeti, ki se jim pridružuje še muslimanski kmetijski narod. Enodušna njihova želja je, da se brez odlašanja reši hrvatsko vprašanje. Prav tako želi kmetijski narod po Srbiji, da se reši srbskohrvatski spor in pride do sporazuma.

„Hrvatsko stražo“

je pričel ostro napadati »Obzor«, glasilo zagrebskega meščanstva. »Hrvatska straža« je z »Obzorom« nekaj časa složno napadala hrvatski kmetijski pokret, računajoč, da bosta zrahljala kmetijsko demokratsko koalicijo in složne vrste hrvatskih kmetov. Po brezuspešnem trudu sta se pričela med seboj napadati in metati v obraz najhujše očitke.

Roparski umor

V vasi Sikirevcu pri Vinkovcih sta navalila pred nekaj dnevi v tamošnje župnišče dva maskirana roparja in umorila 40letno sestro tamošnjega župnika. Žandarmerija in verniki zasledujejo sedaj po vsej okolici roparje, za katerimi pa za enkrat ni nobenega sledu.

Nesreča angleške podmornice

Nedavno smo poročali o nesreči, ki je zadela ameriško podmornico. Iz doslej neznanih vzrokov se je potopila ena najmodernejših ameriških podmornic s celo posadko. Podmornica je obležala na dnu morja v globini okrog 70 m. Mornariške oblasti so pričele nemudoma z reševalnimi poskusi. S posebnim rešilnim zvonom se jim je posrečilo rešiti 33 mornarjev in častnikov, 26 pa jih je ostalo mrtvih v podmornici. Niso še dvignili ameriške podmornice, ko je prišla vest z Angleškega, da se je pretekli teden tudi tam dogodila slična nesreča. Najmodernejša podmornica, ki se je prvič udeležila pomorskih vaj, se je potopila na dno morja. Z njo je našlo smrt 88 mož posadke. Rešili so se samo trije mornarji.

Ko prečitata Kmetiski list, dajte ga lepo v žep in pokažite ga sosedu. Opozorite ga na važnejše članke, ki so pisani v duhu kmetijskega pokreta. Ne bo vam treba tega ponoviti trikrat, pa boste imeli pridobljenega novega naročnika za prihodnje leto.

Kaj pravijo?

»Slovenski narod« 1. t. m. objavlja tole: — V svoji zadnji številki je Škerbčev »Goranjec« priobčil dolg članek, v katerem se huduje nad tistimi, ki širijo po Gorenjskem razne »storije« in »novice«, nato pa nadaljuje: »Iz vseh teh »novic« pa diha ena sama vroča želja: pogin katolikom. To je njihova edina molitev in prošnja. Je vseeno, na kakšen način bi se naj to zgodilo. Ali je vojska, ali zasedba, ali razpad države. Pravi nacionalni »Jugoslavo« žrtvujejo tudi to. Oni si bodo v takem primeru že znali pomagati. Kakor so se znali nekoč ponemčiti, pozneje posrbiti, tako bi se znali tudi poturčiti, če bi bilo potrebno. Samo da odvrnejo »to šibo božjo« od svojega ljubljenega naroda, katerega iz same gole ljubezni ob vsaki ponudeni priliki izdajajo. Težke so te besede in težko smo jih zapisali. Toda spričo gonje, katera je zlasti v zadnjem času zavzela strahovit obseg proti vsemu, kar je katoliškega in proti mozem, katerih politiko odobrava vsa Evropa, ne bomo molčali. Nikdar, razumete, nikdar se ne bodo uresničile vaše želje, katere se nam razodevajo v vaših lažljivih napovedih, pa če se še tako trdno objemate vsi laži-nacionalisti in boljševiški agitatorji.«

»Učiteljski tovariš« v zadnji številki zahteva prave kmetijske strokovnjake v našo vas in pravilno končuje s temile mislimi: »Samo od predavanj nima nihče nič. Praktično delo pa je drugo vprašanje! Pri nas se od poklicnih kmetijskih strokovnjakov udelejuje malokdo na terenu, njih delo je menda osredotočeno bolj v administraciji. Premalo jih je, in v tem je ves problem, če natančno premislimo. Ob natrpnosti srednjih šol pogreša naše podeželje poklicne kmetijske strokovnjake, ki bi stalno prebivali med narodom, strokovno vodili kmetijstvo, vse upravne in šolske občine na terenu, in kot državni ali banovinski ali občinski organi praktično kazali narodu pot v boljše, rentabilnejše in naprednejše gospodarstvo. Tudi šola bi s tem pridobila strokovno moč in ob skupnih naporih preprostega kmetijskega ljudstva ter kmetijskega izobraženca bi lahko govorili o naši recimo boljši dobi.

Za tem stremljenjem pojdemo, pomagajmo in organizirajmo! Ta pr. lem raziščimo, o njem razpravljajmo in vplivajmo, da se uresniči!«

Rane našega političnega življenja dokaj dobro označuje »Delavska politika«, ko nedavno piše med drugim: »Ideološki strankarski boji, ki smo jih Slovenci doživljali in ki jih v zmanjšani obliki doživljajo še danes, so izoblikovali takole politično vrednostno lestvico: na najvišjem mestu je politična stranka, ki je istovetna z nekim svetovnim nazorom; na nižjem mestu je vsak, kdor ti pomaga, da se ohrani tvoja stranka na vodilnem mestu; na zadnjem mestu je pa narodna skupnost, ki jo priznaš le v kolikor ti prija in kadar to pomaga tvoji stranki. Ta politična vrednostna lestvica je povzročila, da so slovenski narodni interesi ostali povsod ob strani. Vsaka stranka se je, kadar je bila na vladi, hvalila, da predstavlja in zajema ves slovenski narod, a vsaka je delala samo v korist najožjega kroga svojih pristašev, nobena pa v korist vsega naroda brez obzirov na strankarsko pripadnost in strankarske koristi in »strice«.

Posledice niso mogle izostati. Slovenci se nismo niti pritaknili nalog, ki smo si jih v prvem navdušenju postavljali leta 1918. Naj navedem samo en primer! Brezigar je poudaril v svojem očrtu slovenskega gospodarstva kot eno najvažnejših nalog v svobodni državi nacionaliziranje industrije. Če pogledamo resnični položaj, pa vidimo, da se je od leta 1918. še poslabšal. Tako smo n. pr. pred dvema letoma izvedeli, da smo dobili po vojski 13 novih kemičnih tovarn, od teh samo 5 slovenskih, in to najmanjših med njimi.«

Zagreška »Nova Riječ« nedavno med drugim piše: »Razne politične skupine skušajo nacionalizem v naši državi zavesti na tir, po katerem že dalje časa vozi srednjeevropski nacionalizem. Na srbski strani se ti nacionalisti opirajo na žrtve, ki so padle za svobodo v vojni. V imenu teh žrtev odklanjajo sporazum s Hrvati. S tem blatijo spomin padlih žrtev, hoteč se okoristiti z grmadami kosti naših najboljših sinov. Na hrvatski strani kompromitirajo »samozvani radikalni nacionalisti« boj hrvatskega naroda za svobodo. Ti so se sadistično veselili razpada Češko-Slovaške, zdaj zamerijo celo Poljakom, da se pripravljajo na obrambo. Tretja vrsta je jugoslovanski nacionalizem. Tem je bil pred vojno res končni cilj življenje v svobodi. Pokojni dr. Krek je naglasil, da je treba Jugoslovanom za skupno življenje mnogo svobode. Ti nacionalisti izpred vojne so verovali v demokracijo. In danes? Danes se predstavljajo za nacionaliste ljudje, ki nimajo hrabrosti, da bi skozi zobe stisnili besedo »demokracija«, ki jo celo odbijajo ali ji dajejo relativni pomen. Kdor pa ni demokrat, je za nasilje in korupcijo. Srbski »nacionalist« hoče tlačiti Hrvata, hrvatski mrzi Srba, slovenski pa dirja za tistimi, ki je močnejši. Ne, tako se ne gradi skupni dom...«

Mlade Američanke se poslužujejo za svojo reklamo večkrat prav ne- navadnih sredstev. Na sliki vidimo, kako jaha mlada Američanka 200 let staro želvo.

Rajši več
kakor premalo!

Kdo je na boljšem? Naravno oni z daljšimi lestvami. Podobno je pri kuhanju kave. Vedno vzemite dobro mero »Pravega Francka«, rajši več, kakor premalo, če hočete doseči smoter, to je dobro belo kavo, finega okusa, arome in lepe barve!

Franck
KAVNI PRIDATEK

Kaj se godi po svetu

Vprašanje Gdanska

je še vedno na mrtvi točki. Gdanskemu senatu je diplomatski predstavnik Poljske izročil noto, v kateri poljska vlada ugotavlja:

1. da popolna odgovornost za incidente pada na oblasti Gdanska;
2. poljska vlada prizna upravičenost očitkov proti trem poljskim uradnikom v Gdanku ter naglašja, da bo poljska vlada sama sklepala o tem, ali bodo gotovi poljski uradniki v svobodnem mestu odpoklicani ali ne;
3. ako senat v resnici želi likvidirati napestost, je poljski komisar pripravljen razpravljati o ukrepih, ki bi jih bilo treba sprejeti s tem v zvezi.

Pozno spoznanje

Kako so Slovaki še nedavno nastopali proti Čehom, je vsemu svetu znano. Zato je sedaj v vseh političnih krogih zbudilo veliko pozornost pisanje glavnega organa slovaške vlade, ki je do nedavna bruhal ogenj in žveplo na Čehe. Sedaj pa se je nenadno docela izpreobrnil in se je začel zavzemati za prijateljstvo in čim tesnejše sodelovanje s Čehi. Pri tem naglašja, da so med obema narodoma sicer potegnjene meje, toda ne sme postati pravilo, da živita drug poleg drugega kot tujca, ki drug o drugem ničesar ne veda. Iz vsega pisanja »Slovaka« se zrcali spoznanje ogromne napake, ki so jo napravili slovaški ekstremisti, ko so razbili skupno češkoslovaško državo. Slovaki se čutijo vedno bolj osamljene in zapuščene in šele sedaj uvidevajo, koliko oporo in zaslombo so imeli v skupni državi v Čehih.

Vsak slovanski politik (pa naj bo državljani katerekoli države), ki se iz tega primera ne more, ne sme ali noče ničesar naučiti, ne zasluži drugega kakor smrt.

Po podatkih, ki so jih objavile slovaške narodne stranke, ki so bile za enotno češkoslovaško državo, so imeli Slovaki leta 1918. v celem 140 ljudskih šol s slovaškim učnim jezikom, a še te so vzdrževale verske občine — protestantske in katoliške. Slovaških učiteljev je bilo takrat 390. Leta 1938. pa je bilo na Slovaškem 3277 osnovnih šol z 9142 razredi, na katerih je poučevalo 8726 slovaških učiteljev in učiteljic. Leta 1918. niso imeli Slovaki niti ene slovaške meščanske šole, leta 1938. pa so jih imeli 197 s 1491 razredi. Pod Madžarsko niso imeli Slovaki tudi nobene srednje šole. Izmed profesor-

jev sta bila samo dva Slovaka. Leta 1938. pa je bilo na Slovaškem 49 srednjih šol s 627 razredi, na njih pa je poučevalo 493 slovaških profesorjev. Takisto niso imeli niti ene učiteljske, trgovske, obrtne in strokovne šole, leta 1938. pa so imeli takih šol 83 in delovalo je na teh šolah nad 200 slovaških učiteljev in profesorjev. Da Slovaška pred osvoboditvijo ni imela nobene visoke šole, se razume samo od sebe. Takoj po osvoboditvi pa je bila v Bratislavi osnovana univerza, v Košicah pa tehnična visoka šola, na katerih je poučevalo 53 slovaških profesorjev in docentov. To so dejstva, ki se ne dajo spraviti s sveta. In teh dejstev Slovaki niso znali pravočasno upoštevati in ne primerno spoštovati. Danes jim je žal, toda kesanje je prišlo prepozno.

Da bi spametovalo vsaj ostale Slovence! Upajmo, da bo bridka šola vendar izučila tudi one, ki so k sreči ostali še neprizadeti!

Rusija in Balkan

Kakor poročajo francoski listi, se je ruskega zastopnika Potemkinu posrečilo, da je za svoj načrt črnomorskega pakta zainteresiral Sofijo, obetajoč Bolgariji, da bo dobila del Dobrudže, ki ga je anektirala Romunija. Potemkin je dal razumeti Romuniji, da bi bila Rusija za zameno Dobrudže pripravljena priznati aneksije Besarabije. Po teh teritorialnih izpremembah bi Rusija garantirala kopne in pomorske meje Turčije, Romunije in Bolgarske.

Konec ameriške nevtalnosti

V Ameriki so pred časom sprejeli poseben zakon o nevtalnosti. Zato pa spričo sedanjega svetovnega položaja že dolgo razpravljajo o opustitvi nevtalnostne politike. Sedaj pa je zunanji minister Hull predložil predloge zunanje političnemu odboru senata in poslanske zbornice o spremembi nevtalnostnega zakona. Predlog vsebuje šest točk, ki se naj ukinejo, da ne bodo države, ki se bore za obrambo človeških pravic ovirane pri izvajanju pomoči. Razprava o predlogih se je že pričela in jih bosta oba odbora nedvomno sprejela.

Nedavno je ameriški zunanji minister Cordell Hull tudi ostro napadel izolacijsko politiko in zagovarjal sodelovanje narodov. Zahteval je tudi ukrepe za ohranitev miru. Zgodovina USA je polna zgledov boja za gospodarsko in socialno

svobodo. USA ne bi mogle živeti v avtarkiji (t. j. da bi same vse pridelovale in ničesar ne uvažale) in vsaka totalitarnost je nasprotna ameriškega značaja. Noben narod si ne more ohraniti miru, ako ga samo on želi, dočim hočejo drugi v vojno. V tem primeru bi imel tak narod mir le, če se podvrže brezpogojno. Le slepci utegnejo misliti, da se s tem ohrani mir. USA bodo delale v dveh smereh; pomočkov za akcije imajo dovolj.

Brezobzirnost bodoče vojne

Nemški časopis »Zeitschrift für Geopolitik« priobčuje v poslednji številki članek o mednarodnem položaju in pravi med drugim:

»V prihodnjem spopadu se bo marsikaj spremenilo od postopanja z ranjenci in ujetniki pa do upoštevanja mednarodnih običajev. V svetovni vojni so bojujoče stranke še upoštevale mednarodno pravo in njegove določbe. Tako niso n. pr. zapirali akreditiranih diplomatov po nastopu sovražnosti. Tokrat bodo akreditirani diplomati bojujočih se držav le s težavo dosegli meje države, v kateri so zastopali svojo državo. Smrt se ne bo ustavljala pred ženami, otroci in žal tudi najbrže ne pred ranjenci in ujetniki. Računati moramo s povratkom vojaških običajev iz 30letne vojne.«

Gibanje cen in naše kmetijstvo

Pod tem naslovom je izdal znani publicist in gospodarski strokovnjak Ivan Bratke posebno razpravo, ki obravnava eno najtežjih vprašanj slovenskega kmeta: kako vnovčiti njegove pridelke in mu zagotoviti boljšo bodočnost.

Razprava, ki je plod dolgega in temeljitega proučevanja našega podeželja, pokaže kako kmetuje naš kmet popolnoma brezplačno, medtem ko mora na drugi strani drago plačevati vse kar potrebuje. Razpredelnice in proračuni dokazujejo kako nedobičkanosno je kmetstvo gospodarstvo, da propada. Vzporedno s propadanjem našega kmetijskega doma, pa raste beda in nezadovoljstvo. Kmetstvo ljudstvo, ki je danes nesložno in premalo izobraženo, zaman išče potov k izboljšanju razmer, ker so mu odvzeta vsa sredstva, s katerimi bi si res mogel priboriti boljšo bodočnost. Zato je potrebno, da se strne v enotno kmetijsko gibanje ne glede na preteklost, izobrazijo in organizirajo res pravo zadrugištvo, ki bo prevevalo vse veje kmetijskega življenja. Te glavne misli, ki jih razvija pisatelj na lahek in umljiv način, nam dovolj jasno povedo ves pomen razprave same, ki jo toplo priporočamo!

Mladina na vasi

Jasnitev

Kadar se pooblači nebo in kmet s strahom pričakuje hudega udarca toče ali povodnji, takrat si iz vsega srca želi svetlobe, da bi se obzorje zasvetilo in razgnalo nevarne oblake, ki mu pretijo uničiti kruh.

Danes pričakujemo,

da se vsak trenutek zjasni, da črni oblaki za večne čase izginejo in ostanejo samo takšni, ki zapuščajo blagodejen dež. Mi kmetje prav dobro vemo, da se nad našimi domovi že dalj časa zbirajo temni oblaki od raznih strani, da smo začeli končno v strahu trepetati za svojo bodočnost.

Malosrčnežev

sedaj ne sme biti med nami! Vse takšne slabosti obesimo nad prepadom na trhel klin, da bo vsa naša suženjska preteklost padla v najgloblje brezno. V naša srca mora zavest in spoznanje, da je od tujca povzročeno gorje mnogo hujše in strašnejše kakor domače. Prav dobro smo preizkusili domačega in proč s tistim, ki še želi tujega! Gorje narodu in ljudem, ki ima v sredi takšne ljudi, ki ne vedo in nočejo vedeti, kaj tuje sile pripravljajo. Vsak otročiček bi moral razumeti, da lahko prinese le slabo, in v nobenem primeru kaj dobrega! To spoznanje je danes skoraj vsem, ki količkaj mislijo, prodrlo v dušo. Zato se na naših obzorjih jasni!

Zemlja je bila

in mora ostati kmetška! Slovenski kmet je tisočletja gradil in delal, tisočletja so mu tuji jemali in kradli rodno zemljo. In res, dovolj je bilo! Ako še hočemo naprej ostati na tem, kar smo si ohranili do sedaj, potem moramo poskrbeti, da bodo vsi temni oblaki izginili izpod na-

šega sinjega neba! To delo moramo opravljati v slogi in skupnosti, prokletstvo tuje miselnosti naj tukaj pustimo na stran, ker sicer ne bomo ohranili zemlje svojim sinovom.

Na zemlji,

ki so jo pred skoro dvatisoč leti zasedli naši pradedje in obdelovali in jo s svojim znojem pojili, mora ostati slovenski kmet in naša pesem se mora glasiti čez naše bregove in doline. Vse mora ostati naše, to kar je po naravi našega. Noben narod iz zemeljske površine ne sme izginiti, nobena sila ga tudi ne bo strla, če se s tega sebe zaveda in ve kaj hoče!

In mi to vemo,

da hočemo živeti v Jugoslaviji, ki nam mora biti takšna, kakor si jo bomo sami uredili. Z vso odločnostjo se moramo otresti tudi notranjih zajedalcev, zlasti tistih, ki jim je država že od nekdaj bila molzna krava. Tovariši kmetje! Na obzorju se sveti, imejte pogum in hrabrost, mi gremo novi dobi nasproti!

Loče

V nedeljo dne 28. maja 1939 se je vršil v Ločah občni zbor Društva kmetijskih fantov in deklet, ki je zelo dobro uspel. Na občnem zboru je poročal zvezin tajnik tov. Ivan Nemeč, v imenu Okrožja kmetijskih fantov in deklet iz Konjic pa predsednik okrožja tov. Pavel Bezenšek. Poročila posameznih funkcionarjev je vzel občni zbor na znanje in potrdil. Izvolil se je sledeči novi odbor: predsednik Vincenc Ratej, Suhadol, podpredsednik Franc Zidanšek, Zb. gora, tajnik Ivan Mlakar, Sp. Laže, blagajnik Nande Pec, Loče. Odborniki so: Alfonz Sitar, Sp. Loče, Adolf

Cene, Vel. Lipoglav, Stefon Ojstršek, Loče, Adolf Klokočevnik, Loče, Polde Rebernak, Sp. Laže, Angela Prah, Pepca Mlakar, Lena Ratej in Lojze Zvonar. Načelnik gospodarskega odseka je Ivan Mlakar, namestnik Zvonar Lojze. Delegata sta Ivan Mlakar in Zidanšek Franc. V nadzorni odbor so izvoljeni: Čuček Jože, Krajne Franc in Blaž Brdnik.

Z novimi močmi hočemo stopiti krepko na delo.

Konjice

Okrožje kmetijskih fantov in deklet v Konjicah bo imelo svoj redni občni zbor najbrž 18. oz. 29. junija. Točen dan in kraj bomo pravočasno sporočili delegatom. Opozarjamo, da bo občni zbor sklepal o prireditvi velike okrožne tekme koscev, zato delegati razmišljajte o vsem potrebnem.

Dobrunje

Na seji Društva kmetijskih fantov in deklet v Dobrunjah dne 24. maja 1939 smo sklenili, da se vrši redni občni zbor društva v nedeljo dne 11. junija 1939. Vabimo vse tovariše in tovarišice, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo, ker se bodo na občnem zboru obravnavala važna vprašanja.

Murska Sobota

Za prekmurski teden bo Okrožje kmetijskih fantov in deklet v Murski Šoboti organiziralo ekskurzijo organizirane kmetijske mladine, da na ta način skupno manifestiramo napredek Prekmurja in praznujemo osvoboditev izpod 1000 letnega robstva. Skušali bomo tudi v teh dneh prirediti veliko programatično predavanje o pomenu kmetijsko-mladinskega pokreta za napredek našega naroda in vse Jugoslavije. Velika medokrožna tekma koscev med okrožjem kmetijskih fantov in deklet v Murski Šoboti in Ptujem bo nekoliko pozneje, ker se zaenkrat ne morejo izvesti vse priprave.

Zgoraj desno: Angleška kraljevska dvojica je obiskala v Kanadi naselbino Indijancev. — Zgoraj levo: V Švici vežbajo pse za vojsko. Psi vozijo municijo na fronto. — Spodaj levo: Povodenj na Dolenjskem. Na sliki je videti Kostanjevico pod vodo. Posledice povodnji so katastrofalne in škoda gre v milijone. Kmetijski narod je potreben nujne pomoči. Ponovno se je pokazala nujnost regulacije raznih potokov in hudeurnikov.

Mirna peč

Na seji, ki smo jo imeli na praznik 29. maja, smo sklenili, da priredimo v poletju tekmo oračev. Datum tekme bo določilo tovariško Okrožje kmetijskih fantov in deklet Novo mesto. Tovariši, tovarišice! Pokažimo s tem praznikom kmetijskega dela, da delamo, da smo še tu in da se pod zelenim praporom Društva kmetijskih fantov in deklet dvigamo in jačamo. Obenem se pozivljajo vsi tovariši in tovarišice, da se zopet redno udeležujejo članskih sestankov.

Šmarjeta ob Pesnici

Na rednem obnem zboru Društva kmetijskih fantov in deklet v Šmarjeti ob Pesnici je bil izvoljen sledeči novi odbor: predsednik Ivan Novačan, podpredsednik France Gornik, tajnica Irena Vanda, namestnica Tilika Bračič, blagajnik Anton Šuman, namestnik Ignac Zelenik, načelnik prosvetnega odseka Mirko Vanda, namestnica Tina Selak, knjižničarka Štefka Valentin, namestnik France Pšeničnik, gospodar Ivan Komperšek, namestnik Rado Kramberger, načelnik glasbenega pododseka Franci Novačan. Delegati so: Jožef Sekol, Franc Gornik. Odborniki pa: Pepca Fekonja, Milica Dež, Tilika Bračič, Anica Brukmajster, Ivan Komar in Franc Koletnik.

Na obnem zboru smo obširno sklepali o dosedanem izvršenem delu, ki ga je občni zbor soglasno odobril. Dobršen del minimalnega programa smo že izpeljali, preostanek pa sledi v letni sezoni.

Očeslavci

Tukaj ob severni meji se krepko utrjujemo in skušamo doseči vse tisto, kar smo v preteklosti zamudili. Sedaj smo z uspehom razširili naše glasilo »Grudo«. Zaenkrat smo zbrali lepo število naročnikov, za kar zasluži pohvalo tov. tajnik Janko Močnik, ki se zelo trudi, da kmetijska mladina spozna pravo poslanstvo kmetijsko-mladinskega pokreta.

V znamenju gesla »spoštovanje kmetickemu delu«, se bo letos vršila pri nas tekma koscev.

Juršinci

VI. redni občni zbor našega Društva kmetijskih fantov in deklet se je vršil dne 7. maja t. l. v gostilni Senčar v Juršincih s pričetkom ob 8. uri dopoldne.

V novi odbor so bili izvoljeni sledeči tovariši in tovarišice: predsednik Hole Franc, Zagorci, podpredsednik Horvat Anton, Mostje, tajnik Zmanc Franjo, Zagorci, blagajničarka Hole Alojzija, Zagorci.

Odborniki: Boc Martin, Veingartner Janez, Hole Alojz, Matjašič Franc, Zemljič Lojzka in Čeh Ivan.

Iz poročil društvenih funkcionarjev je bilo razvidno, da je društvo v preteklem letu zadovoljivo delovalo. Društvo je med drugim priredilo lani tekmo škropilcev, dva dobro organizirana izleta ter proslavo petletnice obstoja našega društva itd.

Novi odbor si je nadel nalogo, da po možnosti čim realnejše izvede od Zveze odobreni minimalni načrt.

× Izvoz živine v Italijo ustavljen. Iz Beograda poročajo, da so italijanske oblasti začasno ustavile uvoz goveje živine iz naše države iz veterinarsko-sanitarnih razlogov.

Srečke loterije rejcev malih živali

so naprodaj na ljubljanskem velesejmu in pri zvezi v

Ljubljani, Karunova ulica št. 10

SCHICHTOV
RADION

pere sam!

Pri kuhanju v raztopini Radiona opravijo milijoni kisikovih mehurčkov vse delo pranja perila. Štrujijo skupaj z milnico skozi perilo, odpravijo vsa nesnaga in perilo je tako belo da se kar svetli.

RADION BELINA!

× Nemško jadralno letalo se je moralo spustiti na našem ozemlju pri Rogatcu. Priletelo je z Dunaja, kjer se je udeležilo tekem jadralskih letal.

× Najstarejše slovensko učiteljsko društvo je bilo ustanovljeno pred 70 leti v Ptujju in bo svečano proslavilo svoj jubilej 10. t. m.

Iv. Nemeč:

MOLK

Čuvaj ni takoj skočil. Dobrikal se mu je okrog glave, mu polizal lice, mahal z repom in bil vesel gospodarja. —

Čuvaj, skoči, umri bom! Skoči Čuvaj.

Pes se je zopet zavrtel okrog Hitrečeve glave, mu polizal čelo, zamahal z repom, skočil do konjev, zalajal in se zopet vrnil.

Skoči, Čuvaj! se je dobrikal Hitrec. Skoči, Čuvaj, skoči!

Čuvaj ga je milo pogledal, zamahal dvakrat z repom in zbežal k hišnim vratom.

Micaaa, je še enkrat nategnil Hitrec.

Pes je zopet priteklo nazaj, pogledal Hitreca in pričel pretresujoče zavijati.

Skoči, Čuvaj! Skoči! Reši me! —

Pes je ponovno stekel k vratom, udaril na kljuko, da so se vrata na stečaj odprla in divje lajal, da je kuhinjsko okno začelo šklepetati.

Mica je zaslišala v klet pasji lajež, pa je hitela s prebranim krompirjem, ki je še ostal od semena, da pogleda, kaj se godi.

Čuvaj, tiho bodil se je obregnil na psa.

Pes je nato še krepkeje zamahal z repom in jokajoče zalajal, skočil Mici v krilo in zbežal. Mica je pogledala za njim, ker se ji je čudno zdelo to nenavadno lajanje, tedaj je tudi zaslišala pojemajoči glas:

Micaaa ... Micaaa!

Križ božji, kaj se je vendar zgodilo.

Micaaa ...

Za pet ran, je kričnila Mica, ko je zagledala moža v jami. V naglici je skočila in hotela odstraniti nekaj krampov gnoja, ki je oviral, da se pokrivalo ni moglo odmakniti, pri tem pa je še Hitreca bolj pritisknilo navzdol. Gnojica mu je pričela teči v ušesa, samo nos in obupno vrteči očesi sta še gledali ženo.

Mica je sedaj z vso močjo udarila s krampom v leseno pokrivalo, da je gnojica zalila

Hitrecu tudi lice, toda nesrečno pokrivalo se je odmaknilo, da je lahko dvignil roke iz umazane kopeli. Iza ogla je priteklo tudi Joža in priskočil materi na pomoč. Z združenimi močmi sta potegnila Hitreca iz gnojnice, ki je izgledal kakor prava pošast. Lice mu je bilo zabuhlo, naravnost modro od teže, ki mu je pritiskala na prsi in strašno je smrdel, da je kar sapo zapiralo.

Mica je visoko podsukala rokave. Jože pa je slekel suktnjo in srajco, da je lažje pomagal materi. Očeta sta postavila pod vodnjak in pranje Hitrečeve jeze se je pričelo. Jože je črpal vodo, Mica pa je pomagala odstranjevati umazanijo. Ko je največja nesnaga odplavala s Hitrečeve obleke, sta mu slekla suktnjo in srajco. Mica je odhitela po drugo obleko in perilo, Hitrec pa je odšel v kolarnico, da se preobleče. Jože je med tem spregel konje in jih privezal v hlev. Tisti dan se ni več vozilo gnoja, razumljivo, tudi prosa niso vsejali.

Sveža obleka je Hitrecu kar dobro dela. Čutil je manj smradu in svobodneje je zadihal. Jože mu je moral na gumnu postlati s senom, da se spočije od nesreče in težave, ki ga je tako nadomda doletela. Čez nekaj minut je tako sladko hrkal kakor da bi popil celo žlico spalnih kapljic.

Mica se je morala pozneje do dobra umiti, ker je morala vzeti kruh iz peči; preklicani smrad bi lahko našel odmeva tudi na kruhu. Ko je opoldan molzla, je Hitrec še vedno hrkal v senu. Po molži je poklicala Joža, naj vzbudi očeta, ker bo čas za kosilo, sama pa je hitro prečedila mleko, nalila juhe, da se malo ohladi; na prašiče bi danes skoraj pozabila, ki jih je sicer vedno imela pri sruc! Prascem je hitro nasula v ostanek mleka nekaj koruzne moke, za veliko svinjo pa je bilo dovolj mlade detelje.

Hitrec se je med tem skobacal iz ležišča, pogledal po soncu in skimaval z glavo, nesreča mu nikakor ni hotela dati miru. Zazehalo se mu je,

hrknil je in debelo pljunil, pod nosom mu je strašno zasmrdelo.

Franc!

Ta, se je obregnil in molčal.

Franc! Kaj ne slišiš, Franc, ga je klicala žena in opazovala moža kako si ogleduje ozračje kakor da bi vsak trenutek nameravala pasti toča.

Franc! Obed je že na mizi. Pridi, da ne bo zopet vse mrzlo.

Jože, priženi očeta, jaz še moram peč pospraviti in telička napojiti.

Ko se je Mica vrnila iz hleva, sta mladi in stari Hitrec molče obedovala. Prisedla je tudi Mica, izpraznila svoj krožnik, potem pa je narezala klobaso za priboljšek možu, da bi se mu vrnile moči.

Misliš jutri naprej voziti gnoj, Franc?

Hitrec je zavrtel očesi v krogu in molčal.

Mica je vzela košček klobase, jo prežvekovala in gledala moža, če bi se mu morda vendar le zljubilo kaj povedati.

Proso bo treba ožgati, da ga ne napade snet. Seme je zgoraj na podstrešju, pa bi ga trebalo znositi v klet.

Zopet molk. Obračajoče oči so samo pričale, da nekaj razmišlja in tuhta, beseda pa mu ni zdrknila iz grla.

Obed so končali, Mica je pospravila mizo, Hitrec pa je brez besede zapustil kuhinjo. Raztreseno je tresnil klobuk na zamršene lase, prednji del klobuka je obrnil nazaj.

Popravi si klobuk Franc, saj se ti vendar ne meša. Prednji konec imaš obrnjen nazaj.

Hitrec ni poslušal žene, s trdim korakom je prestopil prag, priprl vrata in šel.

Jože! Reci materi, da bomo jutri sejali proso, popoldan bosta lahko vse seme ožgala. Če bo še kaj časa preostalo, pa nakopljita prazen voz, jaz moram v posojilnico.

Popoldan moram na pašo, oče!

(Dalje.)

Iz naših krajev

× **Umor na Gorenjskem.** Janez Rant iz Zbonte pri Zalem logu je na zverinski način umoril 21letno Miciko Ceferinovo, ki je služila pri Kokaljevih na Posavcu pri Otočah. Rant je sicer oženjen, a je zasledoval Ceferinovo dekle in ji zagotavljal poroko po smrti svoje žene. Rant se je po zločinu odpeljal z Otoč v Škofjo Loko, kjer je sam prijavil zločin orožnikom.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani izplačuje nove vloge dnevno v vsaki višini ter daje ugodna kratkoročna posojila.

× **Italijanski prometni minister Beni** je prišel v ponedeljek v Beograd. Ostal bo več dni v Jugoslaviji in si ogledal razne prometne ustanove.

× **Zveza privatnih nameščencev** namerava prihodnje leto zgraditi tudi v Mariboru bolnišnico, kakor so že v Ljubljani zgradili Štajmerjev dom.

× **Vinarski kongres**, združen z rednim občnim zborom Vinarskega društva se bo vršil letos v Smarju pri Jelšah, in sicer bo občni zbor v soboto, dne 3. junija 1939 ob 17. uri (ob 5. uri popoldne), kongres pa v nedeljo, dne 4. junija ob 10. uri dopoldne. Na kongresu bodo razpravljali vinogradniki o zelo važnih in danes posebno potrebnih vinarskih vprašanjih: o pomenu namiznega grozdja, o kletarskih zadrugah in o kletarjenju brez dodajanja sladkorja. Ističasno priredi Vinarska podružnica v Smarju vinsko pokašnjo in vinski sejem, na katerem se bodo lahko vinogradniki in vinski trgovci prepričali, da pridelujejo vinogradniki šmarskega okraja prav dobro vinsko kapljico. V nedeljo popoldne pa si bodo vinogradniki ogledali delvinskih gorie okoli Tinskega, kamor bodo napravili izlet z avtobusi. Kdor se ne bi hotel udeležiti izleta na Tinsko, si bo lahko ogledal ali zdravilišče v Rogaški Slatini ali kmetijsko šolo v St. Jurju ob južni železnici. Slovenci vinogradniki se nahajajo danes v izredno težkem

položaju. Visoki pridelovalni stroški, slabe prodajne možnosti in velika bremena, zraven tega še pogoste vremenske uime delajo vinogradništvo čim dalje bolj nerentabilno. Zaradi tega bo v korist našega vinarstva, ako se bo letošnjih prireditev v Smarju udeležilo čim več vinogradnikov. Pa tudi dolžnost je vsakega vinogradnika, da se udeleži vinarskega kongresa, da bomo vinogradniki skupno manifestirali za svoje zahteve. Obenem bodo imeli vinogradniki tudi priliko spoznati lepi šmarski okraj in tamkajšnje vinogradniške razmere, ki jih še na splošno ne poznamo.

× **Dobitki za obiskovalce Ljubljanskega velesejma iz tuzemstva.** Vsakemu obiskovalcu letošnjega Ljubljanskega velesejma od 3. do 12. junija se ponuja sreča, da mu bo žreb naklonil kak dobiček. Vstopnice so opremljene s kuponom, na katerega bo obiskovalec napisal svoje ime, ga odtrgal in vrgel v zapečateni žaro ob glavnem vходу, vstopnico pa naj shrani. Od žrebanja so izvzete legitimacije ljubljanske, razstavljalske, uslužbenske in inozemske, ki nimajo teh kuponov. Dobitki so: orehova spalnica, motorno kolo Phänomen, šivalni stroj Pfaff, kolo Panax, motorno kolo Bismarck, 5cevni radijski aparat Siera, kuhinjska oprema, klavirska harmonika, pralni stroj Viktorija, zložljiv šotor za 4 osebe, kolo Axo, kolo Diktator, kolo Tribuna, peč Lutz, dve preprogi, 2 vrtni garnituri, 50 steklenic Unionskega piva, 12 buteljk vina Moser, manicura, zaboj Kneippove žitne kave, 2 zaboja Rogaške slatine, 1 pletena zibelka, kasetna kozmetičnih predmetov, 20 ročk po 1 kg maslinovega olja, 2 brezplačni vožnji s parnikom I. razreda Sušak—Kotor in nazaj, 21dnevne počitnice v Niški Banji, 21dnevne počitnice v Brestovački Banji, 10dnevne počitnice v Slatini Radencih, 10dnevne počitnice v Dobrni, 10dnevne počitnice v Čateških toplicah, 8dnevne počitnice na Omišlju (Hotel Učka), 7dnevne počitnice v Novem Vinodolu (Palace-Hotel), 7dnevne počitnice v Krapinskih toplicah, 7dnevne počitnice v Mediji-Izlakah, 5dnevne počitnice v Rogaški Slatini, 5dnevne počitnice v kopalšču Palič, 2dnevne počitnice na Bledu v hotelu Union. Dan obiska je poljuben od 3. do 12. junija. Komisijisko žrebanje pa bo 12. junija.

× **Hrana in razpoloženje.** Neki danski zdravnik, ki je dvajset let raziskoval učinek različne povrtnine, je dognal, da na primer krompir pomirja človeka, špinača ustvarja močno voljo, solata iz cikorije pa ustvarja sanjavost. Kdo bi vedel, ali je vse to natančno tako, toda eno vemo vsi po izkušnjah: skodelica dobre bele kave, pripravljene s Pravim Franckom, ki ga izdelujejo iz korenin domače, požlahtnjene cikorije, nas vedno spravi v dobro razpoloženje.

× **Horacijeva oda.** Rimski pesnik Horacij je nekoč napisal odo, v kateri pravi med drugim: ... oljčni sad me krepi, cikorija me osvežuje, všeč mi je slez... Po takem so že Rimljani cenili osvežujoči učinek te rastline. Danes je oni sestavni del naše vsakdanje hrane in to v podobi dobre bele kave s Pravim Franckom, ki se izdeluje iz korenin domače požlahtnjene cikorije.

Sejmi

12. junija: Središče, Vinica pri Črnomlju, Gor. Planina na Kalu. Nova cerkev, Dobrovnik, Turmišče.
13. junija: Ziri, Kamnik, Lesce, Stari trg pri Črnomlju, Trebnje, Zdenska vas, Žalec, Tinsko, Ormož, Maribor, Brežice, Kozje, Mala Nedelja, St. Janž pri Dravogradu, Zigarski vrh nad Sevnico, Dol. Lendava.
14. junija: Celje, Ptuj, Trbovlje.
15. junija: Dob pri Kamniku, Kočevje, St. Vid pri Stični, Zidani most, Dravograd, Mozirje, Planina okr. Šmarje pri Jelšah, Trbovlje, Turnišče.
16. junija: Begunje pri Logatcu, Maribor, Dol. Lendava, Prosenjakovci.
17. junija: Mokronog, Poljčane, Brežice, Celje, Trbovlje, Sv. Vid pri Grobelnem.

Kmetski list izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, polletno 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**
 Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavlj: Kmetskodom
 Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-96

Dobavi vso deželno pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud, superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne Slovacc, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.